

nyira elszunnyad, hogy tavasszal elvetve egyáltalán nem kel ki — különösen, ha az szárazabb — vagy csak a nyár végén beálló esős időszakban, de akkor is csak egy része. Igen sok hézagos vetés úgy a csemetekertben, mint az erdősítéseknél ezen okra vezethető vissza. Amint fentiekből láttuk, a makk kicsirázása egyáltalán nem hátrányos a fogamzásra nézve, akár elszáradnak a csirák, akár letöredeznek.

Kiss Ferenc,
nyug. miniszteri tanácsos.

K Ü L Ö N F É L É K

A földművelésügyi miniszter kitüntetése. A kormányzó *Mayer János* földművelésügyi miniszternek kiváló odaadással és fáradhatatlan ügybuzgalommal teljesített értékes szolgálatai elismeréséül az I. osztályú magyar érdemkeresztet adományozta.

A magas kitüntetés a mi köreinkben is jóleső örömet és megelégedést váltott ki, jóllehet a mi érintkezési területünk — nyilván erdeink elszakítása következtében — lényegesen kisebb lehetőséget nyújt az együttműködésre, társadalmunk közelebbi megismerésére, mint a mezőgazdasági érdekképviselőté.

Ha érzésünk nem esal, az utóbbi időkben e téren is napról napra megértőbb jóakarónkat tisztelhetjük a földművelésügyi miniszter úrban. Legalább is erre vall az a jóindulatú állásfoglalása, amellyel a magánszolgálatban álló erdőtiszték kötelező nyugdíjbiztosításának kérdésében mellénk állt, erre enged következtetni az a határozott törekvése, amellyel az Alföldfásítás ügyét a szükségletnek megfelelőbb pénzbeli dotációval és a bürokratikus nehézségek elvetésével végre megoldásra kívánja juttatni.

Ezek a biztató törekvések reményt nyujtanak arra is, hogy a tervbevett számos mezőgazdasági vonatkozású törvényjavaslat mellett az erdőfentartási és azzal kapcsolatos egyéb törvények megalkotását is munkába fogja venni.

Természettudományi előadások az Alföldről. Megesonkított hazánkban az Alföld mind szélesebbkörű érdeklődés középpontjába került. Talpraállásunk érdekében rendkívüli jelentőségű közigazdasági probléma lett, keresett új erők gazdag forrásává s mindezzel párhuzamosan a természettudományi kutatások általános figyelemmel kísért tárgyává vált. Kutatják

multját és jelenét s kezdjük mind jobban és jobban megismerni ezt a mi oly mostoha módon elhanyagolt Alföldünket. Az alább vázolt előadások célja volt, hogy rávilágítsanak az Alföld multjának egy távoli korszakára, mely a mai felszín alatt alig pár méterrel játszódtott le.

A Magyarhoni Földtani Társulat folyó évi március 7-én lefolyt szakülésén *Tuzson* János dr. egyetemi tanár tartott előadást *Adatok az Alföld pleisztocénje erdőinek ismeretéhez* címen. Az előadáshoz *Scherf* Emil dr. által Kiskunfélegyháza határában talált fás növényi maradványok szolgáltatott anyagot. Előadó annál is inkább értékesnek tartja a leleteket, mert Alföldünkön az első kétségtelenül helyben nőtt fás maradványok, amennyiben sikerült két eredeti helyén álló tuskót is találni. A vizsgálati anyag két faj megállapítására vezetett. Az egyik faj a törzsrész anatómiai szerkezete (gyantavezetékek és bél-sugáresejtek) és az egykorú talajfelszínen nyert moha között felfedezett apró tűk alapján *vörösfenyőnek* (*Larix*) bizonyult. A másik fajnál ugyancsak a törzs anatómiai szerkezete és az előkerült mag a leghatározottabban *Pinus cembra*-ra vallanak. Feltűnő a két faj évgyűrűinek rendkívüli vékonysága és érdekes volt egymáshoz való viszonya. Míg ugyanis a *Pinus cembra* évgyűrűje 0.3 mm. vastag, addig a *Larix*-é csak 0.1 mm., ami arra mutat, hogy olyan hideg klíma alatt tenyésztek, amely a *Larix* tenyészeti viszonyainak még kevésbé felelt meg, mint a *Pinus cembra*-énak, ami a Kárpátokban tett megfigyelések alapján az erdőtenyészet felső határára utal.

Ugyancsak a fenti ülésen számolt be *Scherf* Emil dr. *Adatok Alföldünk pleisztocénjének ismertetéséhez* címen kiskunfélegyházi kutatásairól. Bemutatta a terület talajszelvényét, a leletek helyét. Majd ismerteti a felszínre került mohákat, melyeken *Szepesfalvy* János dr. végzett vizsgálatokat s határozott meg. Ezek szerint az egyik, a fatuskók körül talált moha *Hypnum Hollosianum*. Ma már nincs meg az Alföldön, teljesen kihalt faj. Általában szárazabb talajú túlelű erdőkben fordul elő. A másik két fajt az akkori felszín egy körülbelül 100 m. széles mélyedésében találták: *Drepanocladus Sendtneri* és *Scorpium scorpioides*. Mindkettő hidegebb klíma mocsaras termőhelyein fordul elő. Még ma is élnek a Kárpátokban és az Alpokban, bár eléggé ritkák.

Az akkori felső talajrétegben, a mai kék agyagban *Cervus elaphus* csontjaira bukkantak. Ezekután *Scherf* dr. bebizonyítottának látja, hogy a pleisztocénben Alföldünkön kontinentális steppeszerű hideg subarktikus klíma uralkodott nagyobb erdőfoltokkal.

A két előadás jelentősége főleg abban kulminált, hogy végre pozitív adatok s nem csalóka elmélet alapján igyekeztek világosságot deríteni az Alföld eddig oly bizonytalan multjának egy fejezetében.

Magyar P.

Kérelem a magyar sólyomfélék ősi és jelenlegi elnevezései tárgyában. (*Magyar Királyi Madártani Intézet. Budapest, II., Debrői-út 15. 150—1928. szám.*) A magyar sólyomfélék történetére vonatkozó kutatásaim során fölmerült a kérdés, vajjon élnek-e még az ősi magyar sólyomnevek a mai népnyelvben.

Ezek az ősi sólyomnevek a „turul“, a „turruntai“, illetve a „torontál“, a „kerecset“ vagy „kerecsen“ és a „kiköcsén“.

Kérem az érdeklődőket, szíveskedjenek alkalmas módon megbízható egyénektől idevágó adatokat szerezni és azokat közölni.

Egyidejűleg kérem a sólyomfélék jelenleg dívó elnevezéseit is följegyezni és közölni.

Ez az országos fölvétel az idevágó későbbi kutatások számára is fontos adalékokat és biztos alapot szolgáltat.

Minden egyéb adatot, figyelmeztetést stb., ami a magyar sólyomfélékre vonatkozik, köszönettel veszek.

Schenk Jakab, kísérletügyi igazgató.

A Magyar Mérnökök és Építészek Nemzeti Szövetségének közgyűlése. Bizvást elmondhatjuk, hogy a magyar mérnöktársadalom legjobbjai látták viszont egymást f. hó 10-én az ódon vármegyeház nagytermében, hol — mint a nemzeti szövetség tagjai — rendes évi közgyűlésüket tartották.

Mérnöki precizitással megszervezett, mérnöki gondossággal és pontossággal végrehajtott impozáns gyűlés volt ez, amelynek jelentőségét nagyban emelte a közgyűlésnek az a spontán elhatározása, amellyel *József* főherceg tábornagyot és dr. *Szontagh* Tamást, a Társadalmi Egyesületek Szövetségének elnökét tiszteletbeli tagjául megválasztotta. Emelte a közgyűlés fényét a *József* főherceg képviselőjében megjelent *József Ferenc* dr. főherceg aktív szereplése, ünnepélyessé tette a közgyűlést az előkelő vendégkoszorú, köztük a munkavédelmi intézmény táborkarának impozáns számban való megjelenése.

A „Magyar Hiszekegy“-nek eléneklése után *Dalmady* Ödön tartalmas elnöki megnyitója következett. „*Lesz még egyszer ünnep e világon*“ jelszóval kezdte költői szárnyalású beszédét s legelsőbb is a nemzeti irredenta gondolat lelkes zászlóvivője, lord Rothermere előtt hajtotta meg az elismerés zászlaját. Rámutatott a rejtett veszedelmekre, a bolsevizmus nyugtalanító jelenségeire, amelyeknek alapokait fel kell kutatnunk, amelyet

mint lelki járványt magunknak kell leküzdenünk. Erre a célra legalkalmasabb a mi kitünően bevált, a külföldi államok által is elismert és követett „*Nemzeti munkavédelmi szervezetünk*“, amely intézmény mibenlétét a közgyűlésen szintén megjelent *Hainiss Győző* altábornagy ismertette.

Az elnöki megnyitó után dr. *Frohner* főtitkár ismertette a szövetség elmúlt évi munkásságát.

Felolvasta a lord *Rothermere*hez intézett levél szövegét és az érkezett biztató választ, ismertette a szövetség csatlakozását a *TESZ*-hez a békereviziós mozgalmakban, a minősítési törvény módosítása ügyében benyújtott emlékiratot, megemlékezésén dr. *Kossalka János* és *Buday Béla* nagyjelentőségű képviselőházi, illetőleg felsőházi beszédeiről. Vázolta a szövetség közbelépését a műszaki képzettség érvényesítése ügyében a székesfővárosnál és a törvényhatóságoknál, ismertette a szövetség tiltakozását a numerus clausus törvény módosítása ellen, a szövetség feliratát a soproni főiskolánk részére megadni kért doktorátus és magántanári intézmény ügyében.

Ezután *Papp Béla* ügyvezető alelnök ismertette az igazgató-választmány határozatát a már előzőleg említett tiszteleti tagok megválasztása iránt.

Dalmady elnök a nagy lelkesedéssel hozott határozatot ünnepies beszéd kíséretében tolmácsolta József főherceg képviselőjének, *József Ferenc* dr. főhercegnek, akinek választát szószerint az alábbiakban közöljük:

„Az elnök úr szavait köszönöm atyám nevében, aki végtelemül sajnálja, hogy lázas hülése miatt ma nem jöhetett el. A mérnököket atyám mint katona teljes komolysággal megérti, mert az a mérnök, aki azon dolgozott, hogy például cementeket létesítsen, amelynek szilárdulása gyorsabb, mint az ellenséges cementé, ezzel a magyar katonák segítségére sietett azzal, hogy ütegállásait gyorsabban tudta szilárdan felállítani, mint az ellenfél. És atyám a harcerekken mindenütt találkozott a magyar mérnökök lelkéből adott oktatásaival és mélységes tisztelet, nagy szeretet fűzte már ott is a magyar mérnöki karhoz. Az elnök úr beszédében gyönyörű gondolatokat tárt elénk. Valóban ott állunk mindnyájan, hogy honfoglalást kell újra kezdenünk, nemcsak kint, hanem a lelki területeken is, legelső sorban a családi életben, annak tisztasága érdekében kell az új honfoglalást előkészítenünk, mert ha itt a társadalom alapját adó pilléreken nem tudunk felemelkedni, nem tudjuk az új honfoglalás leghatalmasabb erejét megteremteni és nem vagyunk érdemesek arra, hogy ezt a megmaradt központi Magyarországot megtarthassuk.

E honfoglalás tényezője minden új találmány is. Az újságokban nap-nap után érzi az ember azt az ideges lázat, amelylyel egyik nemzet a másikat akarja felülmulni. Kell, hogy ez a láz bennünket is megragadjon, mert egy jó találmány esetleg az ország védőbástyája vagy döntő fegyvere lehet. Az a mérnök, aki ott dolgozik a zárt laboratóriumában, mérges gázok között, úgyszólván folytonos veszélyek között, az készíti a jövődőt elő a megvédésben, ha kell a támadásban és Isten segítségével a sikert mindkettőben.

Ez a magasabb szempont és ez a magasabbrendű cél lebegjen mindig a mérnöki társadalom előtt, mert ez lesz a magyar mérnökök honfoglalása!

Szólott az elnök úr ő méltósága a lelkek karácsonyi megnyilatkozásáról. Én úgy látom ezt a karácsonyi megnyilatkozást, hogy ebben a mi erőnk teljessége fog megnyilatkozni és mint karácsonyi ajándékot visszkapjuk mindazt, amit elvesztettünk. De ennek az erőnek magunkból kell fakadnia, abból a nemzeti érzésből, amely őseinket áthozta a Vereckei-szoroson, elfoglalta és megtartotta a mi szép országunkat.

Ez a nemzeti érzés, mint ünnepi harangszó zeng felém és érzem, hogy nagy eredményeket fog jelenteni, ha egyszer nemzeti cselekvéssé erősödik. Ismételten üdvözlöm a közgyűlést atyám nevében és az én nevemben is, mint családtag és mint a *TESz*-nek vezére.

Mégegyszer a legnagyobb hálával fogadom és köszönöm atyámnak nevében ezt az igazán nagy és szeretetteljes kitüntetést.“

Hasonlóan lélekemelő volt a nemzeti irányú társadalmi egyesületek és szövetségek egységes irányítójának és vezetőjének, dr. *Szontagh* Tamás udv. tanácsosnak a kitüntetést megköszönő beszéde.

Helyszűke miatt nem áll módunkban közölni azt az érdekes ismertetést, amelyet *Hainiss* Győző ny. altábornagy előadásából hallottunk a nemzeti munkavédelmi intézmény megszervezésére és eddigi értékes működésére vonatkozóan, mindössze arra mutatunk rá, hogy ez az intézmény igen nagy súlyt helyez a mérnöki karral való szoros együttműködés kiépítésére.

A gyűlést az egyetemi énekkarok „Nem, nem soha!“ irredenta-dalának akkordjai zárták le, majd pedig a közgyűlést a Gellért-szállóban rendezett nagyszabású díszlakoma követte, amelynek egyik kiemelkedő mozzanata volt az az emlékbeszéd, amellyel *Vicián* Ede alelnök a szövetség első elnökének emlékére az „*Edvi Illés Aladár*“-serleget felavatta.

A szónoklatok sorozata a késő éjjeli órákba mélyedt.

Amint tapasztaltuk, ifjú erdőmérnöki gárdánk különös érdemeket szerzett a közgyűlés sikeres rendezése körül.—

Természti emlék a Kis-Balatonon. Ismeretes és mindinkább köztudomású kezd lenni azon tény, hogy a „Kis-Balaton“ speciális típusú ősmocsárnak körülbelül 15.000 kat. hold területű őstermészetes állapotban levő ingoványai pár év múlva teljes lecsapolás alá kerülnek és a világhíres Kis-Balaton elveszíti halszaporító szerepén felül idegen természetbarát előtt is legszebb ékességét: gazdag fészkelő vízimadárvilágát és ebben is elsősorban ritka kevésszámú nemeskócsagját.

A természettudományokkal foglalkozó testületek némelyike, legutóbb a Természettudományi Társulat választmánya foglalt már állást oly irányban, hogy egy körülbelül egyezerholdas „nemzetinek“ is nevezhető „természeti emlék“ (park) e különleges világból a jövőre nézve meghagyassék és bár áldozatokkal is, fenntartassék. Ha ezen terv nélkülöz is kimondottan erdőgazdasági viszonylatokat, úgy érzem, hogy a mi szerveinknek is, elsősorban egyesületünknek a természeti emlékek konzerválását célzó és állandóan vallott felfogásával konveniens azon bennünket következetesen igazoló és természetszeretetünk-ből önként folyó elvi és hivatalos állásfoglalás, mely a magyar erdőgazdákat is csatlakozásra hívja fel minden oly akcióhoz, mely egy természeti emlék létesítésének nemes gondolatáért sikraszáll és azt legalább erkölcsileg jogos szavával elősegíteni kész és hivatott.

Alkalomadtán legyünk mi is ott a nemes és hozzánk elsősorban méltó kezdeményező lépéseknél!

Barthos Gyula erdőmester,

a M. Ornithologiai központ r. megfigyelője.

Nem jött meg az északnyugati depresszió — nem jöttek meg az erdei szalonkák. Az 1927. évi emlékezetes szalonkavonulás idején, március 2—6. között volt az erdei szalonkák fővonulása. Erre az időszakra esett az összes érkezési adatok 40 százaléka. Ugyanabban az esztendőben az első északnyugati depresszió február 22-én kezdődött és tartott egyfolytában március 1-ig, majd 4-én új depresszió keletkezett és tartott 8-ig. Az idén még nem jelentkezett depresszió — északnyugati alacsony légnyomás —, de nincs is még hír a hosszúcsőrűekről.

Érdekesnek és tanulságosnak ígérkezik a két esztendő szalonkavonulásának az összehasonlítása s ehhez minél több érkezési adat bejelentését kéri a M. Kir. Madártani Intézet. Budapest, II., Debrői-út 15. Az eredményről majd beszámolunk.

Schenk Jakab, kísérletügyi igazgató.

A római „Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet“ az 1926. évben Rómában rendezett „Nemzetközi Erdészeti Kongresszus“ egész tárgyalási anyagát összegyűjthette és azt 3000 nyomtatott oldal terjedelemben öt kötetben kiadta. Ez a mű mintegy 300 cikket és szakleírást, valamint mintegy 300 fényképet és ábrát tartalmaz. A közlemények az egyes országok szerzőinek nyelvén vagy angolul, vagy franciául, vagy németül, vagy olaszul, vagy pedig spanyolul vannak megírva.

Az egész mű szinte nélkülözhetetlen mindazok számára, akik az erdészet, valamint a közgazdaság egyéb ágai iránt érdeklődnek és joggal számot tarthat arra, hogy a tudományos, műszaki és gazdasági közintézetek, valamint egyéb intézmények könyvtáraiban elhelyezést nyerjen.

A Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet hajlandó a kiadvány bizonyos példányszámát kedvezményes áron átengedni, és pedig:

20 példány, átvételénél az 5 kötet ára 250 líra

20—50 példány átvételénél az 5 kötet ára 225 líra.

Az 1928. évi június hó 1-ig érkező megrendeléseket az árkedvezmény minél előnyösebb érvényesítése érdekében az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatala (Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám) közvetíti.

V. kimutatás a m. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskolai Segélyző Egyesület *alaptökéjének gyarapítására* 1928. évi január hó 26-tól február hó 29-ig az erdészeti társadalom részéről felajánlott és befolyt adományokról.

a) *Felajánlott adományok*: Kallivoda Andor meg nem határozott ideig negyedévenként 5 pengő, Kerner Ede 10 pengő és még öt éven át évenként 10 pengő.

b) *Beküldött adományok*: Asbóth István 2, Béky Albert 2, Berényi Péter 2, Botos Géza 2, Braxatorisz Zoltán 3, Burdás János 2, Cseke Lajos 1, Cserneczky Károly 1.50, Dercsényi István 2, Dimák Ödön 5, Egly József 2, dr. Fehér Dániel 2.50, vitéz Fejes József 1, Fekete Zoltán 5, Fónagy István 10, Földes Tibor 20, Füstös Zoltán 2, Füzy Zoltán 10, Gloser Dezső 1, Hamernyik Béla 10, Hammerschmidt Ernő 2, Héjj János István 1.50, Hohoss János 2, Holba Miklós 2, Horváth Rezső 2, Irinyi Aurél 15, Kakas Ödön 10, Kallivoda Andor 5, Kelle Artúr 5, Kerner Ede 10, Kiss Lajos 1, Kósa Gyula 2, Kovássy Kálmán 2, Kováts Ernő 1, dr. Kövessi Ferenc 5, Krippel Móric 5, vitéz Kristófy Gyula 2, Krizmanits Ferenc 2, Kuka József 2, Kutasy Viktor 1, Laczkó Béla 2, Lengyel Sándor 10, Lesenyi Ferenc 5, Létay Gyula 2, sempthei Maczkó István 4, Maróthy Emil 2, Mayer Zoltán 1, Mestyanek István 4, Modrovits Ferenc 3, Muraközy Pál 10, Nagy Jenő 4, Nagy Zoltán 10, Orbán

László 1, Papp Béla 10, Petricsek István 1, Plauder Nándor 1, Polakovics György 2, vitéz Rab János 16, Révay Ferenc 1, Rikly István 1, Roth Gyula 5, Sébor János 3, Spettmann János 30, Surjánszky Kálmán 12, Szecsődy József 2, Szegedy Oszkár 2, Szpiska Mihály 2, Szy Dénes 2, Takács János 2, vitéz Tóth László 2, Török Béla 1, Törzs Artúr 20, Trauer Ervin 1, Vági István 5, Velics Gyula 2, dr. Zavitsa József 5, Zsák Lajos 2 pengő.

A jelen kimutatás szerint befolyt összeg 351 pengő 50 fillér, amelyhez hozzáadva a már előzőleg kimutatott befizetések összegét, a gyűjtés eddigi eredménye 2644 pengő 20 fillér.

Sopron, 1928 február 29.

Széki János főiskolai tanár,
a főiskolai Segélyző Egylet elnöke.

Az „**Adó és Könyvvitel**“. Az átírókönyvelés fajtáiról nagyjelentőségű szakszerű cikket közöl az *Adó és Könyvvitel* legújabb száma dr. *Schranz* András egyetemi tanársegéd tollából, amelyben kizárólag az összes átírókönyvelési rendszerek ismertetését és gyakorlati alkalmazását közli. *Adócsalás* cím alatt *Jakab* Dezső pü. titkár az adócsalás mibenlétét, keletkezését és történeti kialakulását, valamint a vonatkozó rendeleteket tárgyalja.

Egyéb cikkek: vitéz dr. *Tanka* Tibor: A kereseti, jövedelem-, vagyonadó-alapok megállapítása. *Vadnai* Béla: Biztosítóvállalatok mérlegkészítése.

A lap közli még a legújabb részleteket és Döntvénytart.

Előfizetési díja félévre 11 pengő. Ennek a számnak az ára 2 pengő.

Kiadóhivatal: Budapest, V., Nádor-utca 28.

A **tiszazobbbparti vármegyék erdészeti egyesülete** folyó évi közgyűlését vett értesülésünk szerint május hó 11—12-én, Parádön tartja meg, amelyre máris lehet jelentkezni: Erdőhivatal, Parád címen.

A **birtokos és a gazdatiszt közötti jogviszony** szabályozásáról szóló 1900. évi XXVII. t.-c. kiegészítése és módosítása tárgyában készült törvénytervezetet a földművelésügyi miniszter úr mult hó 14-én értekezletileg tárgyalhatta. Az értekezleten az Országos Erdészeti Egyesületet *Bund* Károly titkár képviselte, aki reámutatott arra, hogy már az 1900. évi XXVII. t.-c. megalkotása után kitűnt annak hiányossága abban a tekintetben, hogy a gazdatisztokkal hasonló viszonyok között szolgáló uradalmi erdőtisztekre kifejezetten nem terjed ki, azok jogviszonyait nem szabályozta. A joggyakorlatnak kellett e téren tággabbkörű értelmezést elfogadni és alkalmazni.

Kéri megbízója, az Országos Erdészeti Egyesület nevében, hogy a multnak ez a hézagos intézkedése most kerültessek el s különösen az uradalmi erdőtisztek is vonassanak be a kötelező nyugdíjbiztosítás keretébe. Tudomása van, hogy erre vonatkozóan a minisztérium erdészeti osztálya is tett előterjesztést, amely azonos az Országos Erdészeti Egyesület kívánságával s amelyet ezért legmelegebben figyelembevételre ajánl.

Hasonló kívánságokkal léptek fel egyébiránt más szakmák is. *Schandl* államtitkár úrnak reflexióiból azt a reményt méríthetjük, hogy az erdőtisztek kívánalmainak megfelelően fog a törvénytervezet módosíttatni.

A „Magyar Ornithologusok Szövetségé“-nek programja. *)

1. A magyar ornithologusok, madárkedvelők szervezetbe tömörítése a „Magyar Ornithologusok Szövetségé“ keretébe.

2. A „Magyar Ornithologusok Szövetségé“ alapszabályainak kidolgozása és annak belügyminiszteri jóváhagyása.

3. Az ország ornithologiai körzetekre való beosztása.

4. Országos madár-kataszter felvétele.

5. A központ által egységes séma szerint kiadott kataszteri ívek központi feldolgozása.

6. A madárvédelem új alapokra fektetése:

a) A hasznos madarak elszaporítására irányuló egységes intézkedés. (A körzeti megbizottak jelentése alapján csenderek (remiszek) létesítése, téli etetők felállítása stb.)

b) A kártékony madarak irtásának központi „szabályozása“. Azaz fékezni a tudatlan puszkások pusztítási vágyát, egyrészt védelmi törvényekkel, másrészt oktató előadásokkal.

c) Ornithologiai múzeumok felállítása, — a vármegyei múzeumok keretében —, a madárvédelmi eszközök, berendezések bemutatására.

d) A „Madarak és fák napja“ programjának gyökeres átdolgozása s mindenfajta elemi és középiskola részére kötelezővé tenni. Azonkívül az Ifjúsági Madárvédő Egyesületek szervezését hasonlóképpen az összes iskolákban a kultuszkormány útján eredményesebben propagáltatni.

e) A madárvédelmi törvény szigorú betartása és pontos végrehajtása.

f) A tanítóképző intézetek, erdészeti, földműves-, kertészeti iskolák tananyagába az ornithologia alapelveinek felvétele, de felveendő volna a gazdasági akadémiákon is.

Azonkívül a kultuszkormányánál odahatni, hogy a termé-

*) Az alakuló közgyűlés 1928 március 18-án délelőtt 11 órakor az Országos Kaszinóban lesz.

szetrajztanárképzésnél több gyakorlati szempont szerepeljen, hogy a magasabbrendű állatoknak s így a madárvilágnak az ismerete ne legyen természetrajztanárainknak a leggyengébb oldala. Pedig gerinceseink 80 százaléka madár!

g) Madárfigyelő helyek létesítése (egy kis kalyiba, magas leshely stb.), madártani állomások (Kis-Balatonnál a Tihanyi Biológiai Intézet keretében; a Hortobágyon halastavaknál). Védett területek, rezervátumok létesítése.

7. Ornithológiai előadások tartása (a központi megbizottak által vagy kiküldöttek vándorelőadásai).

8. Madárgócepontokon (Ürbő, Velence, Fertő-tó, Kis-Balaton, Hortobágy) országos gyűlések tartása.

9. Ornithologusok képzése.

A tihanyi biológiai állomásnak tehát nem szabad nélkülöznie a madártani megfigyelőállomást sem. A nagyvizek állatvilágából mindig a madárvilág az, amelyik leghamarabb szembetűnik, nemcsak azért, mert közel 400 fajtája számbelileg is túlsúlyban van a többi összes gerinces felett, hanem azért is, mert vonzó, mozgékony lényükkel s énekükkel úgyszólván meg-elevenítik a nélkülük oly üres erdőt, mezőt vagy a vizeket.

Egy ilyen pompás biológiai állomás nem hanyagolhatja el ezt a mindenki előtt legjobban feltűnő s annyira kedvelt s amellet még a többtermelés szempontjából is igen fontos állatcsoportot. Különb is a vizek madárvilága annyira összefügg azoknak a halállományával, úgy hogy ezek valósággal egymásra vannak utalva. Éppen a legújabb angliai vizsgálatok például kimutatták, hogy a halastavak halállományára éppen előnyös az ott levő sirályfészektelep, nem pedig káros, mint ahogy általánosságban gondolják, mert a madárguano a halaknak táplálékul szolgáló plankton kifejlődését nagyban elősegíti.

Ezért nagyon fontos volna Vogelwarte Balaton megalapítása, ahol a természetrajztanárjelöltek párhetes kurzusokon az élő madárvilágot tanulnák megismerni.

Ezeknek munkaprogramja a következő:

A madárvonulás megfigyelése, gyűrűzés s általában a vonulás minden jelenségének a tanulmányozása.

A madárélet megfigyelése a táplálkozási viszonyokkal kapcsolatban.

A vedlés, színváltozás tanulmányozása különböző életkorban.

A madarak gazdasági jelentősége, kára haszna.

A gyakorlati madárvédelem, kísérleti telep felállítás.

Egy lehetőleg teljes madárgyűjtemény felállítása.

Gyűjtött anyag szállítása más intézetek számára.

A hazai madárvilág ismeretének a fejlesztése, tanárjelöltek részére kurzusok tartása, szakbeli propaganda írásban és szóval.

A balatoni madártani állomásnak ezeken kívül speciális feladata volna a Kis-Balaton Nemzeti Parkjának madárvilágát tudományosan ellenőrizni, nyilvántartani és feldolgozni.

Egészen természetes, hogy úgy a biológiai állomásra, mint a létesítendő madártani állomásra nézve szinte életkérdés, hogy a Kis-Balaton, mint rezervátum fenntartassék. E terület gazdag és Közép-Európában már egyedülálló, pusztulóban levő madárvilága, élő múzeuma lenne az állomásnak, amely túltenne a svéd Skansen-en is s csakhamar világhírű természeti látványossággá válna, mert őseredeti környezetben, egy ősi balatoni „berekben“ volna!

A Kis-Balaton, mint ősi mocsárterület a biológiai állomás legértékesebb kutatási területe lenne, de egyúttal a Balaton halainak természetes ivóhelye s a halak táplálékát szolgáló planktonnak tenyésztő melegágya is s így a halállomány fenntartása érdekében is megőrzendő!

Itt körülbelül 1000 hold mocsár és rét meghagyásáról volna szó, amelyet a herceg a nemzetnek ajándékozhatna a földreform megváltása fejében!

A kócsagvédelemről az 1925. évi 85.000/F. sz. rendelet intézkedik, amely a két kócsagot, üstökös gémet, batlát, kanalas gémet és a sirályokat (előbbieket csakis itt fészkelnek hazánk területén!) védelem alá helyezi.

A Kis-Balatonnál állandó kócsagór van alkalmazva. Mindez azonban mitsem használ, ha a Kis-Balaton lecsapolják. Ekkor elpusztul az utolsó magyar kócsag, kanalas gém és batlatelep s eltűnik az utolsó balatoni berek, amely pedig a biológiai állomásnak is igen fontos munkaterülete volna.

10. A fővárosi és vidéki sajtóban madártani irányú népies közlemények elhelyezése, az érdeklődés felkeltésére. A tankönyvek ellenőrzése s a bennük levő tévedések kijavítása. Pusztulóban levő madárkincseink s klasszikus területeinknek részletes felvétele írásban, képben és filmen. Az esetleges filmezésnek szakember által való irányítása.

11. Ornithologiai folyóirat szerkesztése „Kócsag“ címmel (lehetőleg angol, német, francia és olasz nyelven is megjelenjen).

12. Kapcsolat létesítése a külföld ilyenmű egyesületeivel:

Kölsönös meghívások híres madaras helyek megtekintésére (például a kisbalatoni kócsagtelep, a velencei-tavi sirálytelep, gémfalvak, hortobágyi libaeldorádó stb.).

Dr. szalóki Navratil Dezső
egyetemi magántanár,
Budapest, I., Budakeszi-út 63. szám.

Radetzky Dezső
múzeumi ornithologus,
Székesfehérvár, Sarló-utca 1. sz.

Dr. Nagy Jenő
ref. collegiumi tanár,
Debrecen, Nagyerdő 3.

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK az erdészeti szolgálat köréből

A magyar királyi földművelésügyi miniszter előterjesztésére az állami erdómérnökök személyzeti létszámában *Huszár Pál* és *Ajtay Jenő* főerdőtanácsosoknak nyugalmomba vonulásuk alkalmából a miniszteri tanácsosi címet adományozom.

Kelt Budapesten, 1928 február hó 7. napján.

Horthy s. k.
Mayer János s. k.

A m. kir. földművelésügyi miniszter az állami erdómérnökök összesített személyzeti létszámában *Egely József* m. kir. főerdómérnököt, *Héjj János István*, *Petricsek István* erdőtanácsosi címmel felruházott m. kir. főerdómérnököket és *Lippóczy Béla* m. kir. főerdómérnököt a VII. fizetési osztályba m. kir. erdőtanácsosokká kinevezte.